

Μέθοδοι αξιολόγησης

Δήμητρα Ιωάννου

Αθήνα, 5 Ιουλίου 2016

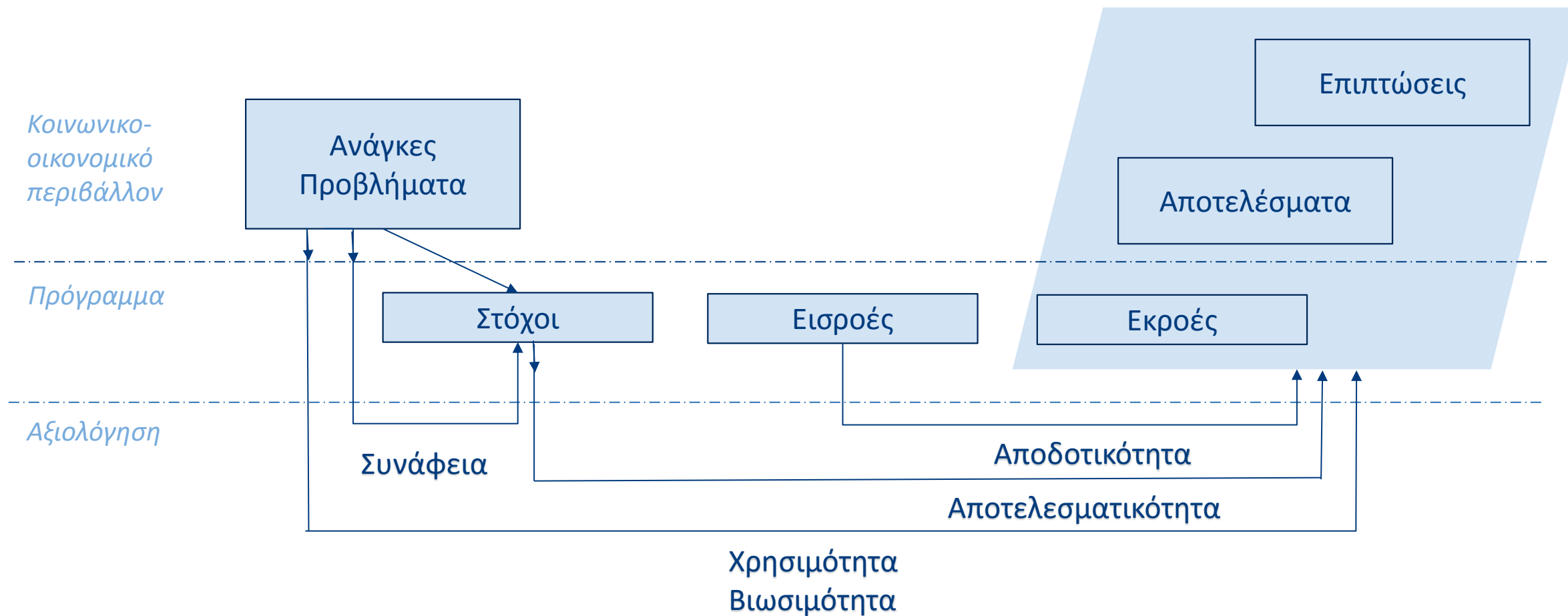


ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
HELLENIC EVALUATION SOCIETY

1. Εισαγωγή

Θέμα	Περιγραφή	Διάρκεια
1. Εισαγωγή	<ul style="list-style-type: none">• Παρουσίαση της θεματολογίας του σεμιναρίου, παρουσίαση του εισηγητή και των συμμετεχόντων• Ανάγκες και προσδοκίες των συμμετεχόντων. Επαγγελματική εμπειρία των συμμετεχόντων σε θέματα αξιολόγησης	30'
2. Ποιοτικές και ποσοτικές μέθοδοι αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none">• Έννοιες• Εφαρμογή• Απαιτήσεις δεδομένων• Παραδοχές και περιορισμοί• Πρακτικά ζητήματα εφαρμογής	30'
3. Μοντέλα, μέθοδοι και τεχνικές αξιολόγησης	<ul style="list-style-type: none">• Μέθοδοι και τεχνικές συλλογής στοιχείων• Μέθοδοι περιγραφικής ανάλυσης• Εκτίμηση της αποδοτικότητας	90'
4. Καινοτόμες μεθοδολογίες	<ul style="list-style-type: none">• Συζήτηση σχετικά με καινοτομικές προσεγγίσεις των μεθόδων αξιολόγησης και τις δυνατότητες εφαρμογής τους	30'
5. Αξιολογικά ερωτήματα	<ul style="list-style-type: none">• Προϋποθέσεις για τον καθορισμό του πλαισίου και του περιεχομένου της αξιολόγησης• Παρουσίαση παραδειγμάτων αξιολογικών ερωτημάτων	60'
6. Ανάλυση της θεωρίας της επιδιωκόμενης αλλαγής (theory of change)	<ul style="list-style-type: none">• Εισαγωγή στην ανάλυση τη θεωρίας της επιδιωκόμενης αλλαγής	60'

Γενικό πλαίσιο προγραμματισμού και αξιολόγησης



Πηγή: ΕΕ, Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Monitoring and Evaluation Indicators. Working document 2. Αύγουστος 2006

Επιλογή της κατάλληλης μεθόδου



Σχεδιασμός, εφαρμογή και διάδοση αξιολογήσεων
Μέθοδοι αξιολόγησης

2. Ποιοτικές και ποσοτικές μέθοδοι αξιολόγησης

Ποσοτικές μέθοδοι

Πρωτογενής έρευνα και αριθμητικά δεδομένα

Προκαθορισμένες μεταβλητές

Συλλογή στοιχείων δεικτών, ερευνών με τη χρήση ερωτηματολογίων (κλειστού τύπου απαντήσεις), έρευνας πληθυσμού, κλπ.

Ποιοτικές μέθοδοι

Δευτερογενής έρευνα

Μη προκαθορισμένες μεταβλητές

Συλλογή στοιχείων μέσω ατομικών συνεντεύξεων, ομάδων εστίασης, ανάλυση εγγράφων

Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

Ποσοτικές μέθοδοι

Τυποποίηση

Ευκολότερη συγκέντρωση και
ενοποίηση στοιχείων

Δυνατότητα εκτίμησης του μεγέθους και
της σημασίας των διαφορών

Δυνατότητα σύνοψης και διευκόλυνση
συγκρίσεων

Επεξηγηματική και προβλεπτική ισχύς

Ποιοτικές μέθοδοι

Αντιλήψεις και απόψεις

Διάταξη αιτιακών σχέσεων

Βαρύτητα πλαισίου και πρακτικών
εφαρμογής

Απεριόριστος όγκος πληροφοριών

3. Μοντέλα, μέθοδοι και τεχνικές αξιολόγησης

3.1 Κυριότερες μέθοδοι και τεχνικές συλλογής στοιχείων

- Διοικητικά δεδομένα
- Στατιστικά στοιχεία
- Έρευνες

- Δευτερογενή δεδομένα
- Συνεντεύξεις
- Ομάδες εστίασης
- Ομάδες εμπειρογνομώνων
- Μέθοδος Delphi
- Μελέτες περιπτώσεων

Έρευνες με χρήση ερωτηματολογίου– Βασικά στάδια

- Ορισμός στόχων και εύρους της έρευνας
- Ακριβής καθορισμός του πληθυσμού και το δείγματος (συμπερ. της μεθόδου δειγματοληψίας)
- Επιλογή μεθόδου διεξαγωγής της έρευνας
- Σχεδιασμός ερωτηματολογίου
- Πιλοτική έρευνα
- Έρευνα σε πλήρη κλίμακα δείγματος
- Ανάλυση δεδομένων

Έρευνες με χρήση ερωτηματολογίου

– Αξιοπιστία και εγγυρότητα

- Σαφήνεια και περιεκτικότητα
- Συνοδευτική επιστολή
- Ειδικές γνώσεις και εμπειρία στο σχεδιασμό ερωτηματολογίων
- Ειδική εστίαση στην επιλογή του δείγματος (τυχαίο, διαστρωματωμένο)
- Ανάπτυξη διαδικασιών και εκπαίδευση ερευνητών
- Εφαρμογή πιλοτικής έρευνας
- Εφαρμογή αξιόπιστων τεχνικών συλλογής στοιχείων
- Ξεκαθάρισμα δεδομένων

Έρευνες με χρήση ερωτηματολογίου

– Μέγεθος δείγματος

- Η αύξηση του μεγέθους του δείγματος αυξάνει την ακρίβεια των αποτελεσμάτων και μειώνει το περιθώριο σφάλματος
- Εκτίμηση των πιθανοτήτων αντιπροσωπευτικότητας των απαντήσεων (καθορισμός διαστήματος εμπιστοσύνης)
- Σχέση κόστους – ποιότητας

Δευτερογενής έρευνα

- Ανάλυση διαθέσιμων δεδομένων/μελετών
- Σημείο εκκίνησης της μελέτης
- Σχέση κόστους - αποδοτικότητας

ΠΡΟΣΟΧΗ

⚠ Ηθικά θέματα

⚠ Ζητήματα συνάφειας

Δευτερογενής έρευνα – Βασικές αρχές

- Αυθεντικότητα (ακεραιότητα) – Γνησιότητα και αξιοπιστία δεδομένων
- Εμφανή λάθη
- Ασυνέπειες δεδομένων
- Διαφορετικές εκδόσεις εγγράφων
- Αξιοπιστία
- Φερεγγυότητα
- Αντιπροσωπευτικότητα
- Σαφήνεια









ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ

- Συλλογή σημαντικών πληροφοριών και επεξηγήσεων
- Εξέταση του (ιστορικού) υπόβαθρου
- Προσωπικές ή τηλεφωνικές συνεντεύξεις

ΒΑΣΙΚΑ ΕΙΔΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

- Καθοδηγούμενη (με χρήση οδηγού)
- Σε βάθος συζήτηση (μη καθοδηγούμενη)

Συνεντεύξεις – Πλεονεκτήματα και περιορισμοί

-  Δυνατότητα ανατροφοδότησης [feedback]
-  Διερεύνηση πολύπλοκων θεμάτων
-  Συμπληρώνουν την έρευνα με ερωτηματολόγια
-  Υψηλή συμμετοχή
-  Διάρκεια έρευνας
-  Υψηλό κόστος
-  Έλλειψη ανωνυμίας
-  Προσωπικό στυλ

Ομάδες εστίασης [focus groups]

- Μια μικρή ομάδα από έξι έως δέκα άτομα
- Ύπαρξη/εμπειρία συντονιστή
- Χρησιμοποιείται για να συμπληρώσει άλλες μεθόδους συλλογής δεδομένων
- Αναλυτικές πληροφορίες

ΠΡΟΣΟΧΗ

- ⚠ Επιλογή συντονιστή
- ⚠ Έλλειψη εμπάθυνας
- ⚠ Κόστος

Μέθοδος Delphi

- Δομημένη διαδικασία με τη συμμετοχή εμπειρογνωμόνων
- Επαναληπτική (ανώνυμη) έρευνα με χρήση ερωτηματολογίου
- Δύο ή περισσότεροι γύροι ανάδρασης [feedback], όπου, με βάση τα αποτελέσματα των προηγούμενων γύρων, τα μέλη του πάνελ επιτρέπεται να αλλάξουν γνώμη
- Αξιόπιστη μέθοδος για τη συλλογή πληροφοριών μέσω συναίνεσης

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ

- ⚠ Κατάλληλα σχεδιασμένο ερωτηματολόγιο
- ⚠ Κατάλληλο σύστημα ανάδρασης

Μελέτες περιπτώσεων

- Σε βάθος μελέτη ενός φαινομένου σε ένα φυσικό περιβάλλον, υπό το πρίσμα πλήθους προοπτικών
- Συνήθως περιλαμβάνει σε βάθος κατανόηση πολύπλοκων αλληλεπιδράσεων και διαδικασιών της πραγματικής ζωής
- Ολιστικές μελέτες, που δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στο περιβάλλον υλοποίησης
- Χρησιμοποιείται για περιγραφική ανάλυση, αλλά και για την ανάπτυξη ή τον έλεγχο μιας θεωρίας

3.2 Μέθοδοι περιγραφικής ανάλυσης

Ποιοτικές μέθοδοι

- Ανάλυση λογικού πλαισίου
- Ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών
- Ανάλυση SWOT
- Ανάλυση προβλημάτων
- Ανάλυση περιεχομένου

Ποσοτικές μέθοδοι

- Περιγραφικές στατιστικές

Ανάλυση λογικού πλαισίου

- Προσέγγιση προσανατολισμένη στους στόχους, η οποία παρέχει ένα σαφές και ορθολογικό πλαίσιο για τον προγραμματισμό των δραστηριοτήτων και καθορίζει τον τρόπο μέτρησης της επιτυχίας ενός έργου, λαμβάνοντας υπόψη και εξωτερικούς παράγοντες.
- Χρησιμοποιείται για τον προγραμματισμό, το σχεδιασμό, την υλοποίηση και την αξιολόγηση των έργων

Κύρια βήματα

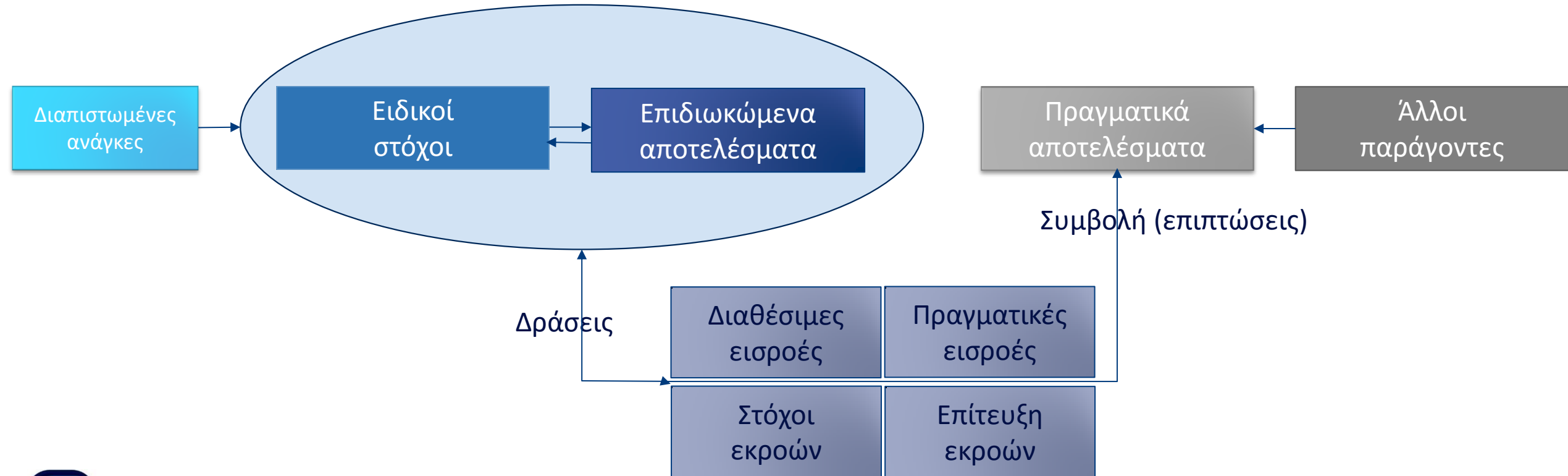
- Ανάλυση των ενδιαφερόμενων μερών, των αναγκών και των στόχων
- Πιθανές στρατηγικές για την επίλυση των προβλημάτων και την επίτευξη των στόχων
- Αντιστοίχιση των στόχων, του σκοπού του έργου, των αποτελεσμάτων και των εισροών με μετρήσιμους δείκτες και μέσα επαλήθευσης
- Εφαρμογή και παρακολούθηση

Ανάλυση λογικού πλαισίου

Προγραμματισμός

Παρακολούθηση και Αξιολόγηση

Στρατηγική



Ανάλυση λογικού πλαισίου

Περιγραφή έργου	Δείκτες	Μέσα επαλήθευσης δεικτών	Προϋποθέσεις
Στόχος	Αν το ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ υλοποιηθεί, θα πρέπει να συμβάλει στην πραγματοποίηση του ΣΤΟΧΟΥ		
Αποτελέσματα	Αν οι ΕΚΡΟΕΣ παραχθούν, το ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ μπορεί να συμβεί		
Εκροές	Αν οι ΔΡΑΣΕΙΣ υλοποιηθούν, θα παραχθούν ΕΚΡΟΕΣ		
Δράσεις	Αν υπάρξουν κατάλληλες ΕΙΣΡΟΕΣ, οι ΔΡΑΣΕΙΣ μπορούν να υλοποιηθούν		

Ανάλυση ενδιαφερομένων μερών

- Προσδιορισμός του γενικού προβλήματος ή της ευκαιρίας που παρουσιάζεται ή που λαμβάνεται υπόψη
- Προσδιορισμός όλων των ομάδων που έχουν σημαντικό ενδιαφέρον για το (δυνάμει) πρόγραμμα/έργο
- Διερεύνηση των ρόλων τους, των διαφορετικών συμφερόντων τους, της δύναμης επιρροής τους και της ικανότητας να συμμετάσχουν
- Προσδιορισμός του βαθμού συνεργασίας ή σύγκρουσης στις σχέσεις μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών

Ανάλυση ενδιαφερομένων μερών

Ενδιαφερόμενο μέρος	Ενδιαφέροντα	Επιπτώσεις	Στρατηγικές

Ε
π
ι
ρ
ρ
ή

Διατήρηση
ενδιαφέροντος

Διαχείριση

Παρακολούθηση

Διαρκής
ενημέρωση

Υποστήριξη

Ανάλυση δυνάμεων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών (SWOT)

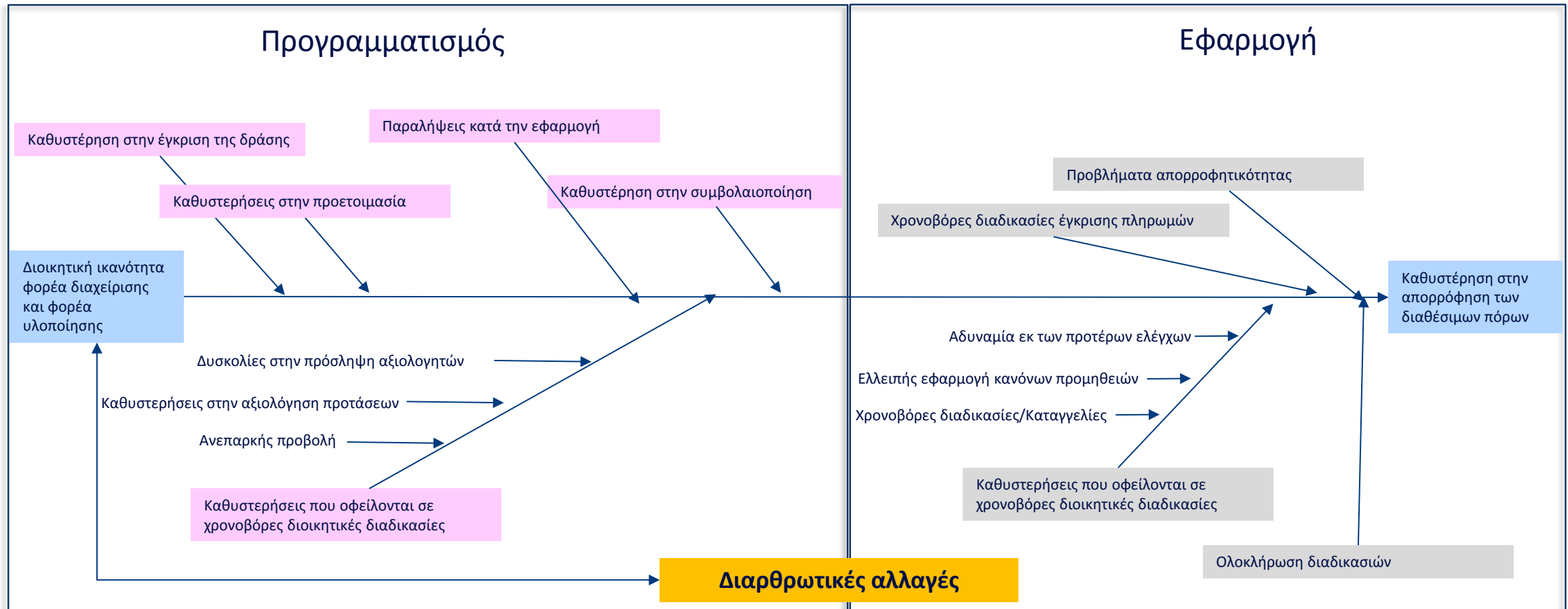
- Υποστηρίζει τις διαδικασίες σχεδιασμού και τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων
- Διευκολύνει το λεπτομερή προσδιορισμό όλων των παραγόντων που επηρεάζουν το πρόγραμμα/έργο που αξιολογείται

Στοιχείο	Σημασία (1-100)	Βαθμοί (1-10)	Αποτέλεσμα	Σημασία (1-100)	Βαθμοί (1-10)	Αποτέλεσμα
Δυνάμεις						
Αδυναμίες						
Ευκαιρίες						
Απειλές						

Ανάλυση προβλημάτων

- Προσδιορισμός προβλημάτων που τα ενδιαφερόμενα μέρη θεωρούν ότι πρέπει να αντιμετωπιστούν κατά προτεραιότητα
- Από τα προβλήματα που εντοπίζονται μέσα από την ανταλλαγή απόψεων, επιλογή ενός καθοριστικού εναρκτήριου προβλήματος
- Αναζήτηση προβλημάτων συναφών με το εναρκτήριο πρόβλημα
- Ιεράρχηση αιτιών και επιπτώσεων

Ανάλυση προβλημάτων



Ανάλυση περιεχομένου

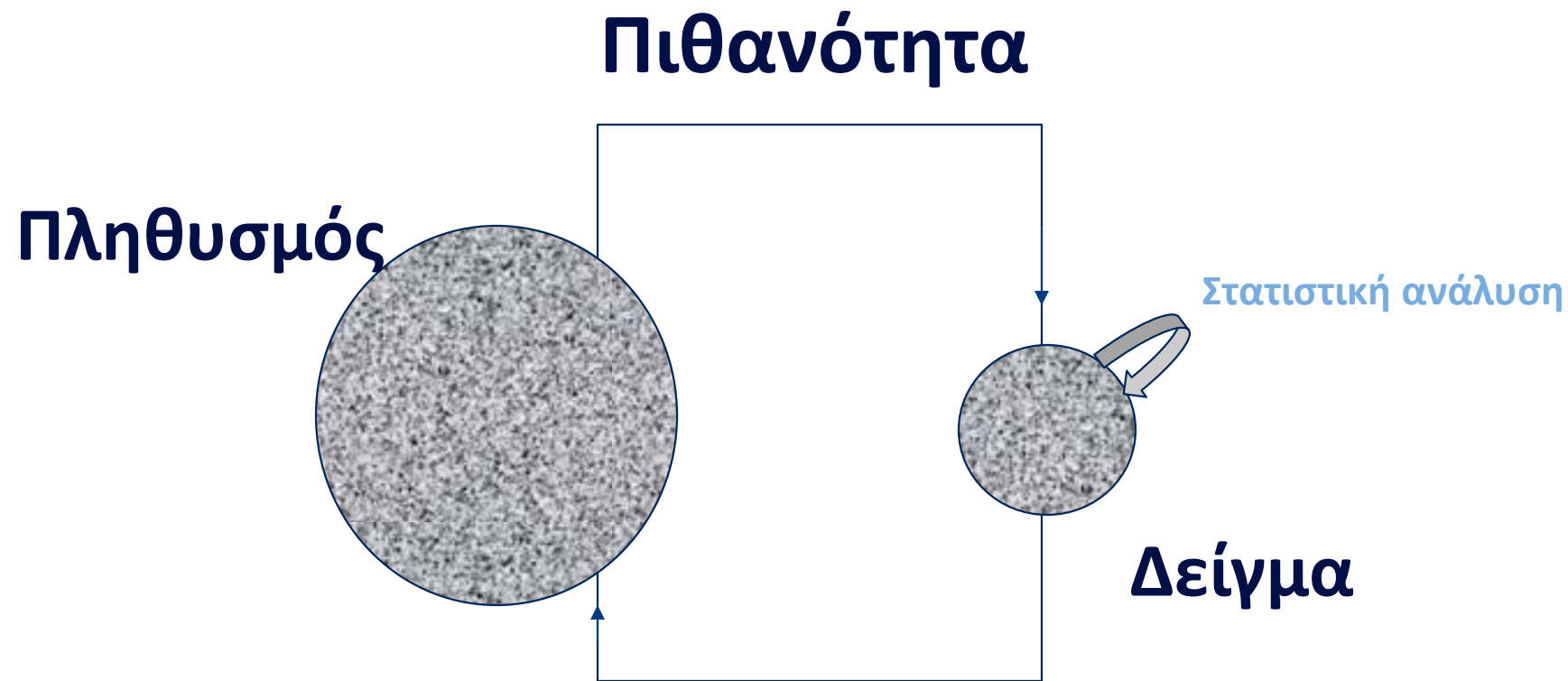
- Χρησιμοποιείται κυρίως για την αξιολόγηση των σχεδίων δημοσιότητας
- Μεθοδολογία για τη μελέτη του περιεχομένου ενός σχεδίου
- Επιτρέπει στον ερευνητή να συμπεριλάβει μεγάλη ποσότητα πληροφοριών κειμένου και προσδιορίσει συστηματικά τα χαρακτηριστικά του, π.χ. τη συχνότητα χρήσης ορισμένων λέξεων, κλπ.

Περιγραφικές στατιστικές

- Στατιστικοί υπολογισμοί που περιγράφουν τα χαρακτηριστικά ενός δείγματος, θέτει τα θεμέλια της στατιστικής ανάλυσης
- Συνοπτικές πληροφορίες για κάθε μεταβλητή στο σύνολο των δεδομένων του δείγματος
- Χρησιμοποιείται για να διερευνήσει τις διαφορές των σχέσεων μεταξύ μεταβλητών, προκειμένου να γενικευθούν για τον πληθυσμό

Παράδειγμα: Ποιες κατηγορίες δικαιούχων δείχνουν υψηλότερο βαθμό ικανοποίησης από την υλοποίηση του προγράμματος;

Περιγραφικές στατιστικές



3.3 Εκτίμηση της αποδοτικότητας

Ανάλυση μοναδιαίου κόστους

- Επιδιώκεται η καλύτερη δυνατή χρήση των πόρων
- Μεγιστοποίηση αποτελεσμάτων από δεδομένες εισροές, με τρόπο που να επιτυγχάνει την ελαχιστοποίηση του κόστους

$$\text{Αποδοτικότητα} = \frac{\text{Εκροές}}{\text{Εισροές}}$$

ΑΠΑΙΤΕΙΤΑΙ

Λεπτομερή δεδομένα σε επίπεδο έργων

Ασφαλής προϋπόθεση ότι τα έργα είναι σχετικά ομοιογενή

4. Καινοτόμες μεθοδολογίες αξιολόγησης

- Συνδυαστική χρήση παλαιότερων μεθόδων
- Εισαγωγή μεθόδων και τεχνικών αξιολόγησης από άλλους τομείς
- Καινοτομικές προσεγγίσεις στη χρήση και προβολή των αξιολογήσεων

ΕΦΑΡΜΟΓΗ

- Εισαγωγή πολυπλοκότερων συστημάτων παρακολούθησης
- Αξιολογήσεις επιπτώσεων
- Αξιολόγηση των σημαντικότερων αλλαγών (με έμφαση στην πρακτική εφαρμογή των αποτελεσμάτων σε άτομα ή ομάδες πληθυσμού)
- Συστηματική ανάλυση και ανάδειξη καλών πρακτικών

Διαδραστικότητα - Ο ρόλος του αξιολογητή

- Οι αξιολογήσεις κατά τη διάρκεια της υλοποίησης οφείλουν να κάνουν συγκεκριμένες προτάσεις με στόχο τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και την βελτίωση των διαδικασιών υλοποίησης
- Οι εκ των υστέρων αξιολογήσεις και οι αξιολογήσεις επιπτώσεων οφείλουν να αναδείξουν διδάγματα από την υλοποίηση και συγκεκριμένες προτάσεις για την ουσιαστική βελτίωση του προγραμματισμού και της υλοποίησης

Σχεδιασμός αξιολογήσεων

- Διαθεσιμότητα δεδομένων
- Τιμές βάσεις
- Ποσοτικές και ποιοτικές μέθοδοι
- Επιλογή των καταλληλότερων μεθόδων που θα δώσουν απαντήσεις στα **αξιολογικά ερωτήματα**
- Κόστος αξιολογήσεων

Έλεγχος προϋποθέσεων

- Σαφής καθορισμός του προς αξιολόγηση θέματος και επαρκής αιτιολόγησή του, σύμφωνα με το σχέδιο αξιολόγησης
- Καθορισμός των γενικών μεθοδολογικών προσεγγίσεων
- Καθορισμός της διαδικασίας αξιολόγησης (συμπ. του ρόλου των εμπλεκόμενων φορέων)
- Καθορισμός των ομάδων εργασίας, της επιστημονικής επίβλεψης, κλπ.
- Έλεγχος της διαθέσιμης εμπειρίας στην αγορά
- Χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμός
- Στρατηγική διαχείρισης ποιότητας

Τα όρια του σχεδιασμού των αξιολογήσεων

- Στοιχεία που αναδεικνύονται από τα συστήματα παρακολούθησης;
- Υπάρχουν εξωτερικοί παράγοντες που μπορεί να προκαλέσουν ανεπιθύμητες επιπτώσεις;
- Διαθεσιμότητα των ανθρώπινων πόρων και του χρόνου εντός του οργάνου ανάθεση της αξιολόγησης
- Κουλτούρα αξιολόγησης των ενδιαφερομένων μερών
- Διαθέσιμη τεχνογνωσία
- Ποιότητα των αξιολογήσεων - ποιότητα των προτάσεων
- Η σύνδεση της αξιολόγησης με το σχεδιασμό και την παρακολούθηση

Σχεδιασμός αξιολογικών ερωτημάτων

- Τα αξιολογικά ερωτήματα αντανακλούν τα θέματα που απασχολούν περισσότερο την αρχή που αναθέτει την αξιολόγηση
- Οι ερωτήσεις θα πρέπει να είναι δυνατό να απαντηθούν

Παραδείγματα αξιολογικών ερωτημάτων

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Σε ποιο βαθμό το πρόγραμμα / παρέμβαση πέτυχε τους στόχους και τι είδους / επιπέδο αποτελεσμάτων έχει στον πληθυσμό -στόχο;
- Ποια ήταν τα (ποσοτικά και ποιοτικά) τα αποτελέσματα του προγράμματος / παρέμβασης στον τομέα;
- Σε ποιο βαθμό οι παρατηρούμενες επιδράσεις αντιστοιχούν στους καθορισμένους στόχους;
- Σε ποιο βαθμό μπορούν οι εν λόγω αλλαγές / επιπτώσεις να πιστωθούν στο πρόγραμμα / παρέμβαση;
- Ποιοι παράγοντες επηρέασαν την επίτευξη συγκεκριμένων αποτελεσμάτων;
- Σε ποιο βαθμό διάφοροι εξωτερικοί παράγοντες επηρεάζουν την επίτευξη των αποτελεσμάτων;
- Υπήρξαν απρόσμενα αποτελέσματα;

Παραδείγματα αξιολογικών ερωτημάτων

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Σε ποιο βαθμό ο σχεδιασμός των παρεμβάσεων διασφάλιζε την ποιότητά τους; Σε ποιο βαθμό η διάρκεια υλοποίησης ήταν η ενδεδειγμένη για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων ;
- Σε ποιο βαθμό οι πράξεις έχουν σχεδιαστεί για να επιτύχουν τις αναμενόμενες επιπτώσεις; Τι θα μπορούσε να βελτιωθεί ;
- Σε ποιο βαθμό οι δικαιούχοι έχουν την απαραίτητη ικανότητα (τεχνική και οικονομική) για την υλοποίηση των παρεμβάσεων; Έγινε χρήση εξωτερικών εμπειρογνομώνων και σε ποιο βαθμό;
- Σε ποιο βαθμό η οργάνωση των διαδικασιών επιλογής και της ανάθεσης έχει οδηγήσει στην έγκαιρη υλοποίηση των έργων και την επίτευξη των αποτελεσμάτων ;
- Σε ποιο βαθμό τα συστήματα παρακολούθησης συμβάλλουν στον εντοπισμό των προβλημάτων και ζητημάτων αναφορικά με την υλοποίηση; Οι δείκτες παρακολούθησης είναι κατάλληλα σχεδιασμένοι για τη μέτρηση της προόδου σε σχέση με την υφιστάμενη κατάσταση;

Παραδείγματα αξιολογικών ερωτημάτων

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

- Ποιες αλλαγές παρατηρούνται σε σχέση με τους στόχους του προγράμματος / παρέμβασης;
- Σε ποιο βαθμό μπορεί οι παρατηρούμενες αλλαγές να αποδοθούν στο πρόγραμμα/ στην παρέμβαση;
- Υπάρχουν ανεπιθύμητες επιπτώσεις;
- Ποιοι μηχανισμοί συνέβαλαν στην επίτευξη των εποτελεσμάτων και επιπτώσεων; Ποια είναι τα βασικά χαρακτηριστικά και το πλαίσιο λειτουργίας αυτών των μηχανισμών;
- Παρατηρούνται διαφορές στις επιπτώσεις ανά υπο-ομάδα στόχου, και αν ναι, πώς αιτιολογούνται;
- Τα βραχυχρόνια αποτελέσματα της παρέμβασης διαφέρουν από τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις;

5. Η θεωρία της επιδιωκόμενης αλλαγής

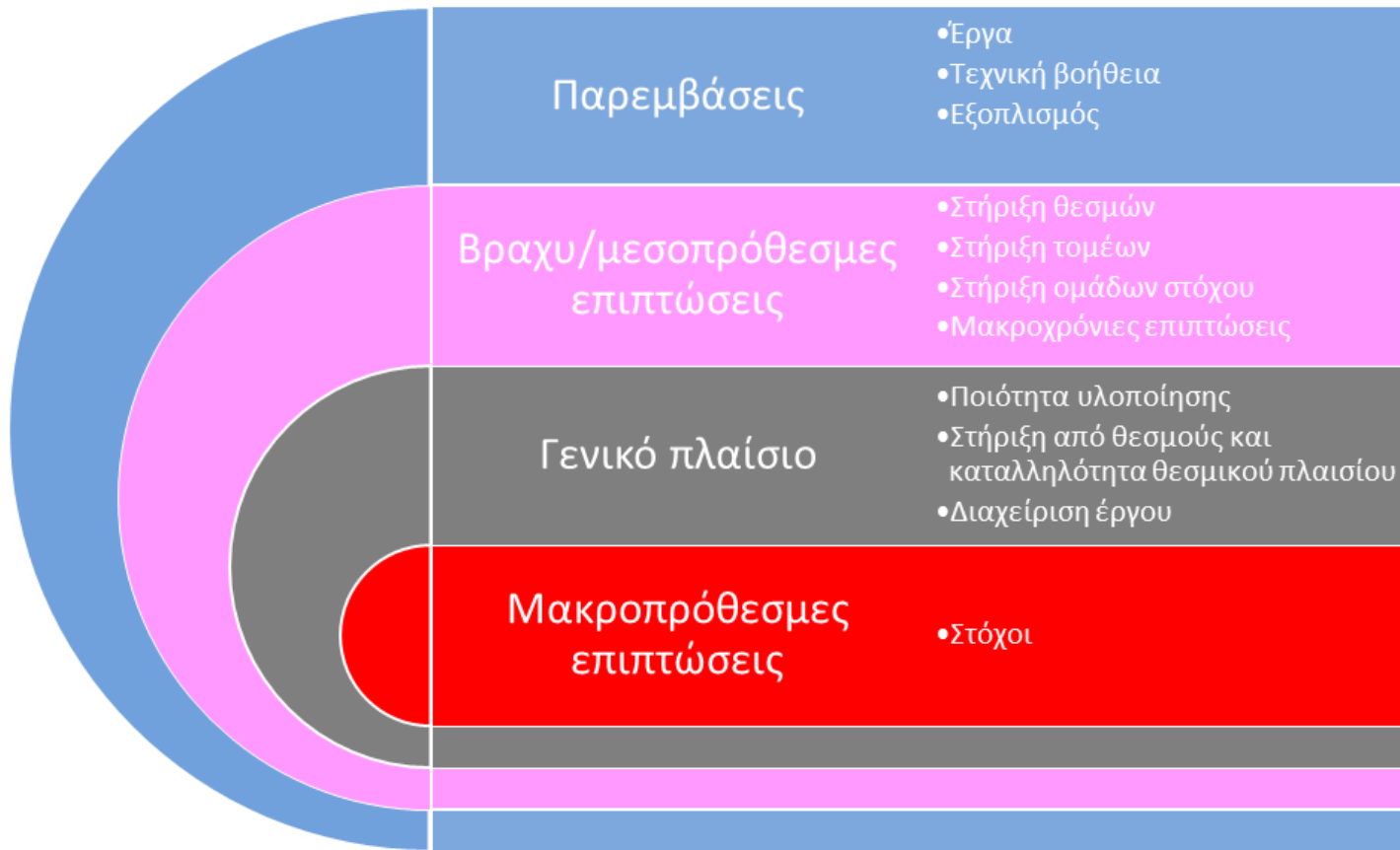
Θεωρία της επιδιωκόμενης αλλαγής είναι ουσιαστικά μια περιεκτική περιγραφή και απεικόνιση του πώς και γιατί μια επιθυμητή αλλαγή αναμένεται να συμβεί σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο.

Επικεντρώνεται κυρίως στην καταγραφή και ανάλυση των δράσεων και του πώς αυτές οδηγούν στην επίτευξη των επιθυμητών στόχων.

Η λογική των παρεμβάσεων επαναπροσδιορίζεται υπό αυτό το πρίσμα, με τα ακόλουθα βήματα :

- Προσδιορισμός των προβλημάτων που οι παρεμβάσεις είχαν ως στόχο να λύσουν
- Προσδιορισμός των στόχων των παρεμβάσεων
- Προσδιορισμός του περιεχομένου των παρεμβάσεων
- Προσδιορισμός των αναμενόμενων επιπτώσεων
- Προσδιορισμός του πλαισίου και των παραγόντων που μπορεί να επηρεάζουν την υλοποίηση των παρεμβάσεων

Ανασυγκρότηση της λογικής της παρέμβασης



Μήτρα αποτύπωσης της ανάλυσης της θεωρίας της επιδιωκόμενης αλλαγής

Μακροπρόθεσμες επιπτώσεις				
Γενικό πλαίσιο				
Βραχυ/μεσοπρόθεσμες επιπτώσεις				
Προϋποθέσεις				
Παρεμβάσεις				

1. Εισαγωγή
2. Ποιοτικές και ποσοτικές μέθοδοι αξιολόγησης
3. Μοντέλα, μέθοδοι και τεχνικές αξιολόγησης
4. Καινοτόμες μεθοδολογίες
5. Αξιολογικά ερωτήματα
6. Ανάλυση της θεωρίας της επιδιωκόμενης αλλαγής (theory of change)